

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань бюджету

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-40-29, 255-43-61, факс: 255-41-23

Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнародних відносин

*До законопроекту
за реєстр. № 5271*

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету на своєму засіданні 8 вересня 2021 року (протокол № 99) відповідно до статей 27 і 109 Бюджетного кодексу України та статті 93 Регламенту Верховної Ради України розглянув проект закону про державну політику у сфері подолання наслідків збройної агресії Російської Федерації проти Державного суверенітету України (реєстр. № 5271), поданий народними депутатами України Третяковою Г.М., Аліксійчуком О.В., Камельчуком Ю.О. та іншими народними депутатами України.

У законопроекті згідно з преамбулою пропонується визначити, зокрема, правові та організаційні засади діяльності територіальних органів центральних органів виконавчої влади, місцевих органів виконавчої влади, органів влади Автономної Республіки Крим (далі – АРК) та органів місцевого самоврядування тимчасово окупованої території України у вигнанні (екзилі) з метою подолання наслідків збройної агресії Російської Федерації (далі – РФ) проти Державного суверенітету України, а також тимчасової окупації РФ окремих районів Донецької та Луганської областей, АРК та міста Севастополя (далі - відповідних органів влади та органів місцевого самоврядування).

При цьому передбачається у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, відновлення роботи відповідних органів влади та органів місцевого самоврядування на підконтрольних територіях України у вигляді військово-цивільних адміністрацій (далі – ВЦА) відповідно до Закону України «Про військово-цивільні адміністрації». Фінансування діяльності зазначених ВЦА має здійснюватися за рахунок коштів державного бюджету та обласних бюджетів. Основними напрямками діяльності відповідних органів влади та органів місцевого самоврядування визначається: захист прав людини і основоположних свобод; вжиття заходів для звільнення РФ всіх незаконно затриманих, утримуваних осіб, сприяння відновленню порушених прав,

сприяння забезпеченню соціально-економічних, екологічних та культурних потреб, надання правової та гуманітарної допомоги, у тому числі із залученням міжнародної допомоги, зокрема надання медичних та соціальних послуг на територіях, що не є тимчасово окупованими, сприяння підтриманню культурних зв'язків, забезпечення доступу до закладів освіти та засобів масової інформації України.

Слід зазначити, що питання функціонування та території Донецької та Луганської областей ВЦА та територіальних підрозділів центральних органів виконавчої влади унормовано чинним законодавством і не потребує додаткового врегулювання, про що також зазначено в експертному висновку Міністерства фінансів України до законопроекту.

Проте положення законопроекту не в повній мірі узгоджуються з нормами Закону України «Про військово-цивільні адміністрації» (в частині мети, порядку утворення та функціонування ВЦА, встановлених повноважень ВЦА та фінансового забезпечення їх діяльності), згідно з якими серед іншого:

для виконання повноважень місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування у випадках, встановлених цим Законом, в районі відсічі збройної агресії РФ, зокрема в районі проведення антитерористичної операції можуть утворюватися ВЦА;

ВЦА району, області - це тимчасові державні органи, що здійснюють на відповідній території повноваження районних, обласних рад, державних адміністрацій та інші повноваження, визначені цим Законом;

ВЦА населених пунктів - це тимчасові державні органи, що здійснюють на територіях відповідних територіальних громад, затверджених Кабінетом Міністрів України, повноваження сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад, виконавчих органів сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад, сільських, селищних, міських голів та інші повноваження, визначені цим Законом;

фінансування діяльності ВЦА населених пунктів здійснюється за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів, а районних і обласних ВЦА - за рахунок коштів Державного бюджету України та відповідних районних і обласних бюджетів.

Водночас відповідно до Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» територіальні органи міністерства (центрального органу виконавчої влади) утворюються як юридичні особи публічного права в межах граничної чисельності державних службовців та працівників міністерства і коштів, передбачених на утримання міністерства (центрального органу виконавчої влади), ліквідовуються, реорганізуються за поданням міністра Кабінетом Міністрів України, фінансове і матеріально-технічне забезпечення діяльності міністерств та інших центральних органів виконавчої влади здійснюються за рахунок коштів Державного бюджету України, крім випадків, визначених законом.

Крім того, покладання на Представництво Президента України в АРК додаткових повноважень Верховної Ради АРК може потребувати додаткових видатків з державного бюджету (згідно із статтею 15 Закону України «Про Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим» Представництво утримується за рахунок державного бюджету).

Враховуючи зазначене, реалізація законопроекту потребуватиме додаткових витрат з державного і місцевих бюджетів, хоча у пояснювальній записці зазначено інше.

Необхідно зауважити, що у законопроекті відсутні положення щодо кількості місцевих органів влади, органів місцевого самоврядування АРК, діяльність яких має бути відновлена, а також не конкретизовані джерела фінансового забезпечення видатків на функціонування таких органів. Зазначені видатки, а також видатки на функціонування територіальних органів державних органів в АРК та місті Севастополі не можуть здійснюватися за рахунок державного і обласних бюджетів, як пропонується у законопроекті, оскільки відповідно до статті 67-1 Бюджетного кодексу України доходи, що визначені частинами другою і третьою статті 29, та платежі, визначені пунктом 22 частини другої статті 29, а також доходи, що визначені статтями 64-66, 69-1 і 71 цього Кодексу та сплачуються (перераховуються) на території АРК і м. Севастополя, зараховуються до місцевих бюджетів АРК, видатки та кредитування місцевих бюджетів (зокрема, видатки на державне управління (місцеві державні адміністрації і територіальні органи державних органів в АРК та місті Севастополі)) здійснюються за рахунок та в межах надходжень до місцевих бюджетів АРК без застосування механізму вирівнювання.

Міністерство фінансів зазначає також, що додаткових видатків державного бюджету може потребувати, зокрема, створення Службою безпеки України відкритого реєстру інформації про органи, організації, підприємства та установи окупаційних сил, окупаційних адміністрацій РФ, їхніх керівників та посадових осіб (за відсутності вихідних даних Мінфін не має можливості визначити вартісну величину впливу на показники бюджету), а також пропонує частину п'яту статті 8 законопроекту виключити.

Відтак, всупереч вимогам частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України та частини третьої статті 91 Регламенту Верховної Ради України до законопроекту не надано належне фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) та пропозиції змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення його збалансованості.

При цьому термін набрання чинності законом, визначений у законопроекті, не узгоджується з положеннями частини третьої статті 27 Бюджетного кодексу України, що передбачає вимоги щодо введення в дію законів, що впливають на показники бюджету (зменшують надходження бюджетів та/або збільшують витрати бюджетів).

За підсумками розгляду Комітет ухвалив рішення:

проект закону про державну політику у сфері подолання наслідків збройної агресії Російської Федерації проти Державного суверенітету України (реєстр. № 5271), поданий народними депутатами України Третяковою Г.М., Аліксійчуком О.В., Камельчуком Ю.О. та іншими народними депутатами України, має вплив на показники бюджету (призведе до збільшення видатків державного і місцевих бюджетів). У разі прийняття відповідного закону до 15 липня 2022 року він має вводитися в дію не раніше 1 січня 2023 року, а після 15 липня 2022 року – не раніше 1 січня 2024 року (або 1 січня наступного за цим року залежно від часу прийняття закону);

рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин при опрацюванні законопроекту узгодити його положення із вимогами статті 67-1 Бюджетного кодексу України із урахуванням висновків Комітету з питань бюджету та Міністерства фінансів України до цього законопроекту.

Голова Комітету

Ю. Ю. Арістов

Криволап М.К.
2554456

ЕАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Арістов Юрій Юрійович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000D6452E0032508F00
Дійсний до: 28.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-13/9-2021/281282 від 09.09.2021

635709